

Detská organizácia FÉNIX, o. z.

Politika ochrany detí, mládeže a zraniteľných dospelých

fénix

Obsah

1. Základné informácie.....	3
1.1. Základné princípy a hodnoty ochrany detí Detskej organizácie FÉNIX, o. z.	4
1.2. Definície.....	6
1.3. Čo je zneužívanie a zlé zaobchádzanie s deťmi, mládežou a zraniteľnými dospelými?...	7
2. Dôležitosť Politiky ochrany.....	10
3. Vymedzenie Politiky ochrany detí, mládeže a zraniteľných dospelých.....	11
3.1. Zvyšovanie informovanosti o potrebe ochrany detí.....	11
3.2. Politika ochrany s ohľadom na externých partnerov	12
3.3. Hodnotenie rizík a tvorba programu bezpečnosti.....	12
4. Politika ochrany Detskej organizácie FÉNIX, o. z.	12
4.1. Zamestnanci, dobrovoľníci, predsedovia základných organizácií DO FÉNIX	13
4.2. Školenia a vzdelávanie	13
4.3. Protokol správania.....	14
4.4. Manažment.....	14
5. Kódex správania	15
6. Implementácia	17
6.1. Stratégia implementácie: Postupy oznamovania.....	17
6.2. Stratégia implementácie: Interné postupy zabezpečenia ochrany	19
7. Usmernenia v komunikácii a v komunikácii s médiami.....	19
7.1. Princípy.....	20
7.2. Informovaný súhlas	21
7.3. Vedenie rozhovoru	21
7.4. Návšteva fotografov, filmových štábov, novinárov a iných.....	22
8. Zodpovednosť: Monitorovanie a hodnotenie Politiky ochrany.....	23

1. Základné informácie

Detská organizácia FÉNIX, o. z. (DO FÉNIX) je celoslovenské občianske združenie, ktoré združuje deti, mládež aj dospelých so záujmom o zmysluplné trávenie voľného času, osobnostný rozvoj a aktívne zapájanie sa do života spoločnosti. Organizácia pôsobí ako nezávislé, dobrovoľné a apolitické združenie a svoju činnosť realizuje prostredníctvom siete miestnych organizácií pôsobiacich v rôznych regiónoch Slovenska.

Hlavným cieľom organizácie je podporovať deti a mládež v ich osobnostnom raste, rozvoji zručností a v príprave na aktívny život v spoločnosti. Prostredníctvom rôznych aktivít založených najmä na princípoch neformálneho vzdelávania, zážitkového učenia a dobrovoľníctva vytvára organizácia priestor, kde môžu deti a mládež objavovať svoje schopnosti, rozvíjať svoje záujmy a budovať hodnoty dôležité pre život v demokratickej spoločnosti.

Programy a aktivity organizácie poskytujú deťom a mládeži príležitosti zapájať sa do spoločenského diania, vyjadrovať svoje názory a podieľať sa na rozhodovaní o témach, ktoré sa ich týkajú. Tento prístup podporuje rozvoj kritického myslenia, spolupráce, zodpovednosti a rešpektu k rôznorodosti.

Dôležitou súčasťou činnosti organizácie je vytvárať bezpečné a podporné prostredie pre všetkých účastníkov, účastníčky a aktivity. Organizácia sa vo svojej práci venuje aj prevencii negatívnych javov, ako sú násilie, šikanovanie, diskriminácia, užívanie návykových látok či iné formy rizikového správania. Prostredníctvom výchovno-vzdelávacích aktivít podporuje zdravý životný štýl, rešpektujúce vzťahy a zodpovedné správanie.

Tieto princípy zároveň tvoria základ prístupu organizácie k ochrane detí a zabezpečeniu ich bezpečia pri všetkých aktivitách organizácie.

DO FÉNIX je členená na základné organizácie (ZO), ktoré sú lokálne jednotky na Slovensku pracujúce priamo s deťmi a mládežou. Každá ZO má svojho predsedu/predsedníčku a funguje samostatne v rámci spoločných hodnôt, cieľov a programov organizácie, pričom administratívnu podporu a celoslovenské podujatia zabezpečuje Ústredie DO FÉNIX. Riadenie organizácie je postavené na demokratických princípoch a zabezpečujú ho volené orgány – Výkonný výbor, Slovenská rada Fénixu, Kontrolná komisia Fénixu. Na národnej úrovni vedie organizáciu predseda/predsedníčka spolu s podpredsedom/podpredsedníčkou, ktorí zabezpečujú strategické vedenie a činnosť organizácie.

DO FÉNIX zároveň kladie dôraz na princípy inklúzie a rovnosti príležitostí. Podporuje zapájanie detí so zdravotným alebo mentálnym znevýhodnením, ako aj detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, a snaží sa vytvárať prostredie, v ktorom sa každé dieťa môže cítiť prijaté, rešpektované a podporované.

Významným prvkom organizácie je aj silná komunita dobrovoľníkov/dobrovoľníčok a vedúcich ktorí sa podieľajú na príprave a realizácii aktivít.

Riziko zneužívania alebo násilia sa môže objaviť v rôznych prostrediach, v ktorých sa deti a mládež pohybuje. Môže sa vyskytnúť v rodinách, školách, komunitách, organizáciách pracujúcich s mládežou, ale aj vo verejnom priestore či v online prostredí. V niektorých prípadoch môže byť spôsobené konkrétnymi osobami alebo nevhodným správaním jednotlivcov, inokedy môže vzniknúť v dôsledku nedostatočných pravidiel, dohľadu alebo prevencie.

Detská organizácia FÉNIX, o. z. si uvedomuje svoju zodpovednosť pri práci s deťmi a mládežou a považuje ich bezpečie a ochranu za jednu zo svojich priorit. Cieľom tohto dokumentu **Politika ochrany detí, mládeže a zraniteľných dospelých (ďalej len Politika ochrany)** je vytvoriť jasný rámec pravidiel a postupov, ktoré pomáhajú predchádzať akémukoľvek riziku násilia, zneužívania, zanedbávania alebo nevhodného správania počas účasti detí na aktivitách organizovaných alebo podporovaných organizáciou DO FÉNIX.

Dokument **Politika ochrany detí, mládeže a zraniteľných dospelých** predstavuje súbor zásad, pravidiel správania a postupov, ktoré usmerňujú prácu organizácie DO FÉNIX a jej členov/členky, dobrovoľníkov/dobrovoľníčky, vedúcich/vedúce a spolupracovníkov/spolupracovníčky. Jej cieľom je podporovať bezpečné prostredie, v ktorom sú rešpektované práva detí a mládeže, a kde sú jasne definované očakávania týkajúce sa zodpovedného a etického správania voči deťom a mládeži.

Prijatím tohto dokumentu sa DO FÉNIX verejne zaväzuje chrániť deti a mládež pred akoukoľvek formou ubližovania, zneužívania, zanedbávania či diskriminácie. Organizácia zároveň deklaruje, že jej aktivity, programy, zamestnanci/zamestnankyne dobrovoľníci/dobrovoľníčky a spolupracovníci/spolupracovníčky budú konať tak, aby prispievali k vytváraniu bezpečného a rešpektujúceho prostredia. **Politika ochrany** je preto dôležitým nástrojom, ktorý pomáha posilňovať aby všetky aktivity organizácie prebiehali s dôrazom na ich bezpečie, dôstojnosť a práva. Text tohto dokumentu je dostupný online na: www.do-fenix.sk.

Tvorba tejto **Politiky ochrany** bola ovplyvnená Politikou ochrany detí a mladých ľudí Nadácie otvorenej spoločnosti a Nadácie pre deti Slovenska (vytvorená ich expertom Mgr. Petrom Lenčom, PhD.). **Politika ochrany** je tiež založená na Politike ochrany detí navrhnutej koalíciou organizácií Eurochild a Keeping Children Safe.¹

1.1. Základné princípy a hodnoty ochrany detí Detskej organizácie FÉNIX, o. z.

Táto **Politika ochrany** sa zaoberá ochranou detí, mládeže a zraniteľných dospelých. V tomto ohľade nasleduje Dohovor OSN o právach dieťaťa. Detská organizácia FÉNIX, o. z. plne rešpektuje Dohovor v plnom znení a tvorí základný rámec pre ochranu zabezpečenia možnosť participácie všetkých detí a mládeže. Všetky deti, mládež a zraniteľní dospelí, ktorí sa zúčastňujú na aktivitách organizovaných DO FÉNIX, majú právo, aby:

- zdravie, bezpečnosť, blaho a najlepší záujem boli prvoradé, boli chránené a podporené ich vývin a tým umožnený rozvoj a naplnenie ich potenciálu,
- boli rešpektovaní a pochopení v rámci svojej kultúrnej, národnostnej a náboženskej

identity

- boli vypočutí a ich názor bol plne braný do úvahy,
- sa stali aktívnymi účastníkmi pri rozhodnutiach, ktoré sa ich priamo týkajú (vrátane ochrany detí).

¹ <https://www.nds.sk/vsetky-clanky/pohlad-odbornika/politika-ochrany-deti-a-mladych-ludi-nadacie-pre-deti-slovenska/>

Nespochybniteľná povinnosť

Detská organizácia FÉNIX, o. z. je presvedčená, že všetky organizácie a inštitúcie pracujúce s deťmi a mládežou nesú jasnú a zásadnú zodpovednosť za ich ochranu pred akoukoľvek formou zneužívania, násillia alebo zanedbávania. Táto zodpovednosť sa vzťahuje aj na ochranu zraniteľných osôb, ktoré sa môžu nachádzať v rizikovej situácii. Ochrana detí a mládeže preto predstavuje základnú povinnosť každej organizácie, ktorá s nimi pracuje.

Transparentnosť

Detská organizácia FÉNIX, o. z. si uvedomuje, že bez jasne stanovených pravidiel a postupov ochrany detí a mládeže vzniká nielen riziko ich ohrozenia, ale aj možnosť neopodstatnených obvinení voči pracovníkom/pracovníčkam alebo dobrovoľníkom/dobrovoľníčkam. Nedostatok otvorenej komunikácie a kontrolných mechanizmov môže umožniť, aby sa do prostredia dostali osoby so zlými úmyslami, ktoré by mohli zneužiť deti alebo mládež. Podobné riziká sa môžu týkať aj ochrany zraniteľných dospelých.

Z tohto dôvodu je **nevyhnutnosťou**, aby organizácia vytvárala bezpečné prostredie, podporovala otvorenú komunikáciu a zavádzala jasné postupy, ktoré umožňujú riešiť podozrenia alebo obvinenia otvorene, zodpovedne a spravodlivo.

V DO FÉNIX kladieme dôraz na:

- vytvorenie prostredia, kde deti, mládež, zraniteľní dospelí a dospelé otvorene hovoria o problémoch bezpečnosti a ochrany,
- transparentnú komunikáciu v rámci organizácie, ale i mimo nej (medzi partnermi), aby podporila nárast povedomia a princípov implementácie ochrany detí,
- vytvorenie jasných procesov, ktorými bude riešiť prípadné obvinenia otvorene, spoľahlivo a spravodlivo.

Implementácia a zodpovednosť

Politika ochrany bola vytvorená s cieľom zabezpečiť čo najvyšší štandard profesionálneho prístupu a správania sa, aby sa zabránilo zneužitiu detí, mládeže a zraniteľných dospelých počas ich zapojenia sa do aktivít, projektov alebo programov, ktoré DO FÉNIX organizuje, zúčastňuje sa ich a podporuje ich. Dokument preto obsahuje opatrenia, ktoré je potrebné dodržiavať pri

nábore nových zamestnancov/zamestnankyň, dobrovoľníkov/dobrovoľníčok, prehodnocovaní manažérskych štruktúr, vytváraní priestoru pre deti, mládež a zraniteľných dospelých, aby mohli otvorene hovoriť o problémoch a pri školeniach pre zamestnancov/zamestnankyne a rozvoji transparentných protokolov.

Politika ochrany taktiež obsahuje jasné postupy, ktoré majú organizácie spolupracujúce s DO FÉNIX dodržiavať počas spoločných aktivít, projektov a programov. Tieto procesy a kontrolné zoznamy sú súčasťou Politiky ochrany, rovnako ako procesy ohlasovania a následných krokov riešenia vzniknutých situácií v prípade, že dôjde k porušeniu štandardov zabezpečujúcich ochranu detí, mládeže a zraniteľných dospelých.

Štandardy a postupy, ktoré sú ďalej rozpracované v tomto dokumente, vychádzajú z vyššie uvedených princípov.

1.2. Definície

Dieťa

Podľa Dohovoru o právach dieťaťa sa dieťaťom rozumie každá ľudská bytosť do veku 18 rokov, pokiaľ podľa zákona vzťahujúceho sa na dieťa nebola plnoletosť dosiahnutá už skôr. V bežnom chápaní teda hovoríme tak o deťoch ako aj o mládeži, hoci sú označení pojmom dieťa.

Mládež

Pojem mládežník sa používa v súlade so zákonom č. 282/2008 Z. z. a v znení novely č.: 301/2025 Z. z. o podpore práce s mládežou, podľa ktorého je mládežník/mládežníčka osoba vo veku od 12 do 30 rokov, mladý vedúci/ vedúca je mladá osoba od 14 rokov.

Ochrana detí

Ochrana detí je široký pojem, ktorý zahŕňa princípy, štandardy, smernice a postupy vytvorené so zámerom chrániť deti a mládež pred úmyselným alebo neúmyselným zneužívaním. V tomto kontexte ochranu detí a mládeže chápeme ako povinnosť DO FÉNIX zabezpečiť, aby zamestnanci/zamestnankyne, dobrovoľníci/dobrovoľníčky, predsedovia/predsedníčky základných organizácií DO FÉNIX, programy alebo aktivity neohrozovali deti a mládež, čiže nevystavovali ich rizikám možného zneužitia alebo ujmy. V prípade podozrenia ohrozenia bezpečnosti detí a mládeže v rámci aktivít alebo programov, v ktorých sú zapojené, bude DO FÉNIX hlásiť podozrenie kompetentným autoritám.

Zraniteľná dospelá osoba

Za dospelú zraniteľnú osobu sa na účely **Politiky ochrany** sa považuje osoba staršia ako 18 rokov, ktorá je z dôvodu zdravotného stavu, zdravotného postihnutia, sociálnej situácie, závislosti, krízovej životnej situácie alebo iných okolností vystavená zvýšenému riziku zneužívania, zanedbávania, manipulácie alebo iného poškodenia.

Priamy kontakt

Pod týmto pojmom chápeme situáciu, v ktorej sa osoba nachádza priamo v prítomnosti dieťaťa/detí, mládeže počas nejakej aktivity organizovanej v DO FÉNIX, bez ohľadu na to, či ide o pravidelné, dlhodobé alebo krátkodobé stretnutia. Ide o podoby formálneho a neformálneho vzdelávania, voľnočasové aktivity, resp. rôzne konferencie a stretnutia, na ktorých sa zúčastňujú deti, mládež a zraniteľní dospelí, alebo o prácu s dobrovoľníkmi a pracovníkmi s deťmi a mládežníckymi dobrovoľníkmi.

Nepriamy kontakt

Prístup k informáciám o deťoch, mládeži a zraniteľných dospelých, ktorí sa zapájajú do aktivít DO FÉNIX, ako napríklad mená, adresy, fotografie, informácie o aktivitách a projektoch.

Politika

Politika ochrany je vyhlásenie organizácie, že sa zaväzuje chrániť deti, mládež a zraniteľných dospelých/dospelé pred akýmikoľvek formami zlého zaobchádzania a jasne vymedzuje kroky, ktoré je potrebné urobiť na ich ochranu. **Politika ochrany** pomáha vytvárať bezpečné prostredie pre deti, mládež a zraniteľných dospelých, a zároveň vyjadruje vážnosť a záväznosť rozhodnutia organizácie ich chrániť.

1.3. Čo je zneužívanie a zlé zaobchádzanie s deťmi, mládežou a zraniteľnými dospelými?

World Health Organisation (WHO) – Svetová zdravotnícka organizácia, definuje zneužívanie alebo týranie detí ako používanie akýchkoľvek foriem fyzického alebo psychického násillia, poškodenia alebo zneužitia, zanedbávania alebo nedbalého zaobchádzania, obchodného, sexuálneho a iného vykorisťovania, pričom dochádza k priamemu alebo potenciálnemu ublíženiu na zdraví dieťaťa, ohrozeniu života a narušeniu rozvoja alebo ľudskej dôstojnosti zneužívajúc zodpovednosť, dôveru alebo moc, ktorú zneužívajúci v danom vzťahu má.

V našom chápaní zneužívanie detí a mládeže sa môže (okrem iných) prejavovať ako:

Fyzické týranie, ktoré má rôzne formy a prejavy ako napríklad: bitie, trasenie, sotenie, popálenie, úmyselné obarenie, dusenie, škrtenie a topenie dieťaťa atď. K fyzickému týraniu dochádza aj vtedy, keď rodič alebo iná zodpovedná osoba zanedbáva symptómy ochorenia alebo úmyselne spôsobuje ochorenie dieťaťa. Niekedy dochádza k špecifickej forme týrania – tzv. Münchhausenov syndróm v zastúpení (by proxy), kedy rodič vymýšľa a úmyselne inscenuje zdravotné problémy dieťaťa, kvôli ktorým je dieťa opakovane pomerne náročne a bolestivo vyšetrované a liečené.

Psychické týranie, ktoré zahŕňa také správanie osôb, ktoré nepriaznivo pôsobí na psychický, citový vývoj a správanie dieťaťa. Môže mať rôzne formy a prejavy, napríklad opakované hovorenie deťom, že nie sú milované, nemajú žiadnu hodnotu, nie sú dostatočne dobré alebo ich hodnota je neadekvátna splneniu očakávaní osoby, ktorá sa o nich stará. Taktiež môže zahŕňať

vekovo alebo vývinovo nevhodné očakávania od dieťaťa ako aj vystavovanie dieťaťa nebezpečenstvu alebo vyvolávanie strachu v ňom. Sčasti je psychické týranie súčasťou všetkých foriem zneužívania dieťaťa, ale môže sa objaviť aj samostatne.

Sexuálne zneužívanie detí, ktoré definujeme ako kontakt medzi dieťaťom a staršou alebo vyspelejšou osobou (napríklad mladistvý/á alebo dospelý/á, pričom môže ísť o cudzieho človeka, súrodenca alebo zodpovednú osobu – rodiča alebo zákonného zástupcu), pričom je dieťa použité ako objekt sexuálneho uspokojenia dospelaj alebo staršej osoby. Často sa toto správanie vynucuje silou, vymáhaním, úplatkami, vyhrážaním alebo inou formou nátlaku. Sexuálne zneužívanie detí sa môže prejavovať fyzicky ale i psychicky a verbálne.

Sexuálne zneužívanie zahŕňa aj akékoľvek vystavovanie dieťaťa sexuálnym aktivitám, sexuálnemu kontaktu, sexuálnemu správaniu a činnosti bez ohľadu na to, či si je toho dieťa vedomé alebo nie. Sexuálne prejavy môžu obsahovať fyzický kontakt (pričom môže dôjsť k vniknutiu ako napríklad pri znásilnení) alebo fyzický kontakt bez vniknutia. Avšak sexuálne zneužívanie sa môže prejavovať aj bez fyzického kontaktu, napríklad pri nútenom sledovaní alebo tvorbe pornografických videozáznamov alebo sledovaní sexuálnych aktivít, resp. povzbudzovaní detí, aby sa správali nevhodným sexuálnym spôsobom.

Za komerčné sexuálne zneužívanie sa považuje každé využitie dieťaťa pre sexuálne účely za finančnú alebo inú odmenu. Dieťa je v tomto prípade považované za objekt obchodu a sexuálneho vykorisťovania. Tento jav sa často spája s obchodom a s organizovaným zločinom, resp. nútenou prácou a moderným otroctvom.

Detská pornografia sa definuje ako zobrazenie skutočnej alebo predstieranej súložie, iného spôsobu pohlavného styku alebo iného obdobného sexuálneho styku s dieťaťom alebo osobou vyzerajúcou ako dieťa alebo zobrazenie obnažených častí tela dieťaťa alebo osoby vyzerajúcej ako dieťa smerujúce k vyvolaniu sexuálneho uspokojenia inej osoby. Tento obsah môže byť zobrazený formou fotografií, negatívov, diapozitívov, časopisov, kníh, kresieb, filmov, videozáznamov a grafických zobrazení v počítačoch. Existuje všeobecné delenie do dvoch kategórií: soft-core (neobsahuje explicitné sexuálne scény, ale zobrazuje nahé deti alebo deti, ktoré sa správajú zvodne) a hard-core, ktoré znázorňujú deti aktívne sa zúčastňujúce sexuálnych aktivít.

V súčasnosti je potrebné zohľadňovať aj technologický vývoj v oblasti umelej inteligencie, ktorá umožňuje vytváranie alebo manipuláciu obrazového a videoobsahu (napr. prostredníctvom technológií typu deepfake), pričom takéto nástroje môžu byť zneužitú na generovanie pornografických, realisticky pôsobiacich obrázkov alebo videí zobrazujúcich osoby vrátane detí alebo osôb vyzerajúcich ako deti.

Zanedbávanie definujeme ho ako akútne a vážne ohrozenie dieťaťa v dôsledku nedostatočnej starostlivosti a podnetov dôležitých pre jeho zdravý fyzický a psychický vývin.

Šikanovanie definujeme ako úmyselné ublíženie, často opakované v určitom období, pričom sa obeť len veľmi ťažko dokáže ubrániť. Prejavuje sa rôznymi formami, ale najčastejšie prejavy sú: fyzické šikanovanie (bitie, kopanie, odcudzenie vecí obeť), verbálne šikanovanie (nevhodné

rasistické alebo homofóbne poznámky, vyhrážanie sa, nadávanie) a psychické šikanovanie (izolácia obeť, neprijatie do skupiny vrstovníkov).

Diskriminácia je nespravodlivé alebo nerovné zaobchádzanie s dieťaťom alebo mladým človekom na základe jeho osobných charakteristík. Môže ísť napríklad o diskrimináciu z dôvodu pohlavia, zdravotného znevýhodnenia, sociálneho alebo rodinného zázemia, etnického pôvodu, náboženstva, jazyka alebo iných osobných okolností. Diskriminácia môže viesť k vylúčeniu z aktivít, obmedzeniu príležitostí alebo k zhoršenému prístupu k podpore a ochrane. Organizácia sa zaväzuje vytvárať prostredie založené na rovnosti, rešpekte a inklúzii pre všetky deti a mladých ľudí.

Zneužívanie detí za účelom obchodovania definujeme ako využívanie detí na prácu alebo inú aktivitu s cieľom získania benefitov pre osobu, ktorá je za dieťa zodpovedná, pričom pôsobia poškodzujúco na fyzické a psychické zdravie dieťaťa, jeho vzdelanie alebo morálno-emocionálny rozvoj. Táto forma zneužívania sa prejavuje, okrem iného, nútenou prácou detí.

Dieťa, ktoré je nejakým spôsobom zneužívané, je často obeťou viacerých foriem násillia. Niektoré z ďalších foriem môžu byť diskriminácia, obťažovanie alebo šikanovanie, ktoré tiež negatívne pôsobia na rozvoj dieťaťa a ubližujú mu fyzicky aj psychicky.

Okrem tradičných foriem ohrozenia detí a mládeže, ako sú fyzické, psychické či sexuálne násillie alebo zanedbávanie, je dnes nevyhnutné venovať zvýšenú pozornosť aj rizikám, ktoré deti, mládež a zraniteľní dospelí môžu zažívať v online prostredí. Digitálny svet prináša nové možnosti vzdelávania, komunikácie a tvorivosti, zároveň však môže vystaviť deti a mládež rôznym formám zneužívania a ohrozenia. Pre účely tejto politiky definujeme nasledovné pojmy:

Kyberšikanovanie definujeme ako opakované obťažovanie, urážky, ohováranie alebo zverejňovanie citlivých informácií detí, mládeže a zraniteľných dospelých prostredníctvom sociálnych sietí, chatov, e-mailov, hier alebo iných digitálnych platforiem.

Online grooming je proces, pri ktorom si dospelá osoba postupne buduje dôveru dieťaťa prostredníctvom internetu alebo digitálnych komunikačných nástrojov s cieľom manipulácie, zneužitia alebo nadviazania nevhodného vzťahu často so sexuálnym zámerom.

Nevhodná online komunikácia predstavuje komunikáciu, ktorá obsahuje urážky, vyhrážky, sexuálne narážky, manipuláciu alebo iné správanie, ktoré môže byť pre dieťa, mládež a zraniteľného dospelého ponižujúca, zstrašujúca alebo inak škodlivá.

Sexting definujeme ako vytváranie, odosielanie alebo zdieľanie intímnych fotografií, videí alebo správ prostredníctvom mobilov, sociálnych sietí alebo iných online platforiem. Takýto obsah môže byť následne zneužitý, šírený bez súhlasu alebo použitý na vydieranie.

Online vydieranie (sextortion) ide o formu manipulácie alebo vydierania, pri ktorej osoba hrozí zverejnením intímnych fotografií, videí alebo osobných informácií, aby donútila dieťa,

mládežníka/mládežníčku alebo dospelú zraniteľnú osobu k ďalšiemu správaniu, napríklad k posielaniu ďalšieho obsahu.

Digitálne súkromie a ochrana osobných údajov zahŕňa ochranu osobných informácií detí a mládeže v online prostredí, najmä ich fotografií, videí, kontaktných údajov alebo iných citlivých informácií, ktoré by mohli byť zneužitú.

Prístup k nevhodnému obsahu definujeme ako videá, hry, webstránky alebo iné digitálne materiály obsahujúce násilie, pornografiu, extrémistické materiály alebo iný obsah nevhodný pre vek a vývoj detí.

Nadmerné používanie digitálnych technológií definujeme ako situácie, ktoré vedú k psychickej záťaži, sociálnej izolácii alebo negatívne mu vplyvu na školské a osobnostné výsledky detí a mládeže.

2. Dôležitosť Politiky ochrany

Povinnosťou všetkých, ktorí pracujú alebo sú v kontakte s deťmi, mládežou a zraniteľnými dospelými je zabezpečiť, aby všetky aktivity boli pre nich bezpečné a preto je nevyhnutné, aby mali vytvorenú **Politiku ochrany**.

DO FÉNIX potrebuje **Politiku ochrany**, pretože tým zabezpečí:

Ochranu detí, mládeže a zraniteľných dospelých: niektoré deti, mládež a zraniteľní dospelí sú obzvlášť vystavení riziku zneužívania, vykorisťovania a nedbalého zaobchádzania zo strany tých, ktorí sa o nich starajú alebo majú prístup k súkromným informáciám. Mnohé z detí, ktoré žijú v ťažkých podmienkach, už majú skúsenosť, že toto právo na ochranu bolo porušené a zažili narušený vzťah, dôveru alebo dokonca boli zneužitú dospelým. Podľa Dohovoru o právach dieťaťa (ale aj slovenských zákonov, ako napr. Zákon 285/2008 o podpore práce s mládežou, Trestný zákon, Zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a i.) všetky deti majú právo byť chránené pred akoukoľvek formou násillia, zneužitia a vykorisťovania. Podobne musia byť zraniteľní dospelí chránení pred akoukoľvek ujmom a porušením ich práv. Preto má DO FÉNIX zodpovednosť zabezpečiť, aby všetky aktivity, projekty a programy boli bezpečné pre deti, mládež a zraniteľných dospelých.

Ochranu zamestnancov/zamestnankýň, dobrovoľníkov/dobrovoľníčok, predsedov/predsedníčok základných organizácií: organizácia sa zaväzuje zabezpečiť bezpečné a podporné prostredie nielen pre deti a mládež, ale aj pre všetkých zamestnancov/zamestnankyne, dobrovoľníkov/dobrovoľníčky, predsedov/predsedníčky a pracovníkov/pracovníčky s deťmi a mládežou, ktorí s nimi prichádzajú do kontaktu. Ochrana zahŕňa najmä jasne stanovené pravidlá správania, transparentné postupy a dostupnú podporu v prípade náročných alebo rizikových situácií. Každý a pracovník/pracovníčka má právo na rešpektujúce zaobchádzanie, ochranu pred neprimeraným obvinením a možnosť konzultovať svoje obavy bez strachu z negatívnych dôsledkov. Organizácia DO FÉNIX zabezpečuje primerané školenia, supervíziu a metodickú podporu, aby pracovníci/pracovníčky vedeli konať

v súlade s princípmi ochrany detí a mládeže. Dôležitou súčasťou je aj prevencia vyhorenia a podpora duševného zdravia pracovníkov/pracovníčok. V prípade incidentu organizácia DO FÉNIX postupuje spravodlivo, nestranne a s ohľadom na všetky zúčastnené strany. Zároveň vytvára prostredie, ktoré podporuje otvorenú komunikáciu, spätnú väzbu a vzájomnú dôveru.

Ochranu dobrého mena organizácie: inštitúcie, ktoré pracujú so zraniteľnými deťmi, mládežou a dospelými, sú vystavené riziku obvinenia zo zneužívania. Preto je dôležité, aby mali vytvorenú Politiku ochrany a mechanizmy, aby sa pred takýmito obvineniami chránili. Bez riadnej Politiky ochrany sa organizácia len ťažko ubráni pred krivým obvinením a jej dobré meno môže byť ľahko poškodené. Takéto obvinenia môžu negatívne ovplyvniť nielen ďalšie financovanie, ale aj dobré meno mimovládnych organizácií a ďalších inštitúcií pracujúcich s deťmi, mládežou a zraniteľnými dospelými.

3. Vymedzenie Politiky ochrany detí, mládeže a zraniteľných dospelých

Politika ochrany detí, mládeže a zraniteľných dospelých DO FÉNIX sa týka:

- a) všetkých zamestnancov/zamestnankýň, predsedov/predsedníčok základných organizácií DO FÉNIX, členov/členky Slovenskej rady Fénixu, Výkonného výboru, Kontrolnej komisie Fénixu, dobrovoľníkov/dobrovoľníčok a brigádnikov/brigádničiek, dospelých členov/členiek organizácie,
- b) všetkých, ktorí spolupracujú s DO FÉNIX (škoolitelia/škooliteľky, konzultanti/konzultantky, mentori/mentorky, a i.),
- c) všetkých dospelých, ktorí sprevádzajú deti, mládež a zraniteľných dospelých na podujatiach a aktivitách organizovaných DO FÉNIX,
- d) všetkých, ktorí sa zúčastňujú aktivít a podujatí pre deti, mládež a zraniteľných dospelých, ktoré organizuje DO FÉNIX (novinári, sponzori, donori, partneri atď.).

Povinnosťou všetkých vyššie uvedených jednotlivcov/jednotlivkýň a subjektov je prečítať si **Politiku ochrany** a podpísať čestné vyhlásenie, že budú dodržiavať uvedené princípy a procesy.

3.1. Zvyšovanie informovanosti o potrebe ochrany detí

- e) Z dôvodu účinnej implementácie **Politiky ochrany** je nevyhnutné, aby všetci zamestnanci/zamestnankyne, dobrovoľníci/dobrovoľníčky, predsedovia/predsedníčky základných organizácií, konzultanti/konzultantky, škoolitelia/škooliteľky atď. boli oboznámení s obsahom **Politiky ochrany**, porozumeli jej a dodržiavali všetky kroky, ktoré zabezpečujú, aby nedošlo k ublíženiu deťom, mládeži a zraniteľným dospelým, s ktorými by prišli do kontaktu počas, ale i mimo práce. Oboznámenie sa má realizovať pred podujatím, projektom alebo pred prvým kontaktom s deťmi, mládežou a zraniteľnými dospelými.
- f) Kópia **Politiky ochrany** bude zaslaná každému relevantnému dospelému, ktorý sa zapojí do aktivít DO FÉNIX, predsedom/predsedníckam základných organizácií DO FÉNIX, dobrovoľníkom/dobrovoľníckam, spolupracovníkom/spolupracovníckam ako aj

organizáciám a osobám, ktoré sprevádzajú deti, mládež a zraniteľných dospelých na takéto podujatia. Povinnosťou každej základnej organizácie bude informovať svojich dobrovoľníkov/dobrovoľníčky, spolupracovníkov/spolupracovníčky rodičov alebo opatrovateľov o obsahu **Politiky ochrany** ako aj informovať deti, mládež a zraniteľných dospelých o ich právach na ochranu a o procesoch ohlasovania problémov v prípade, že sa vyskytnú.

3.2. Politika ochrany s ohľadom na externých partnerov

Politika ochrany sa týka všetkých externých partnerov ako sú subjekty alebo jednotlivci, ktorí spolupracujú s DO FÉNIX na rôznych aktivitách, projektoch alebo iniciatívach. Títo partneri môžu poskytovať služby, odborné znalosti alebo iné formy podpory, a ktorí spolupracujú na aktivitách, v ktorých sú zapojené deti, mládež a zraniteľní dospelí.

Ak dané organizácie alebo inštitúcie ešte nemajú vypracovanú vlastnú politiku ochrany, ich povinnosťou je dodržiavať zásady a kroky definované v tejto **Politike ochrany** a mali by prejavíť ochotu vypracovať vlastnú politiku ochrany a postupy, ktoré zohľadňujú ich kontext a právny rámec.

Každá spolupracujúca organizácia je povinná hlásiť DO FÉNIX prípady porušenia vlastnej politiky ochrany alebo tejto **Politiky ochrany** v závislosti od ich závažnosti:

- a) Porušenie politiky ochrany menej závažného charakteru bude oznámené DO FÉNIX v rámci priebežných správ,
- b) Závažné alebo hrubé porušenie politiky ochrany alebo vážne ohrozenie dieťaťa alebo zraniteľnej osoby sa musí okamžite nahlásiť koordinátorovi/koordinátorky Politiky ochrany detí, mládeže a zraniteľných dospelých (ďalej ako koordinátor/koordinátorka Politiky ochrany) prostredníctvom štruktúrovanej správy. Dodržiavanie týchto zásad je súčasťou zmluvy medzi DO FÉNIX a spolupracujúcou organizáciou.

V prípade, že dôjde k niekoľkým menším alebo jednému zásadnému porušeniu dohodnutých pravidiel a princípov, resp. k porušeniu bezpečnosti dieťaťa, DO FÉNIX si vyhradzuje právo ukončiť spoluprácu s danou organizáciou alebo inštitúciou.

3.3. Hodnotenie rizík a tvorba programu bezpečnosti

DO FÉNIX sa zaväzuje tvoriť programy a projekty, ktoré sú bezpečné pre deti, mládež a zraniteľných dospelých a preto bude vykonávať posúdenie rizík a zavádzať stratégie na dodržanie bezpečnosti pri ich tvorbe. Zároveň prijme opatrenia na zníženie rizika, ktoré budú súčasťou tvorby, realizácie a hodnotenia programov, projektov a aktivít, na ktorých sa deti, mládež a zraniteľní dospelí priamo zúčastňujú alebo majú na nich nejaký dopad.

4. Politika ochrany Detskej organizácie FÉNIX, o. z.

Politika ochrany bola vytvorená za účelom zabezpečenia najvyššej možnej úrovne profesionálneho správania sa a osobnej praxe pri práci s deťmi, mládežou a zraniteľnými dospelými, aby nedošlo k ich ohrozeniu počas účasti na aktivitách organizovaných DO FÉNIX.

4.1. Zamestnanci, dobrovoľníci, predsedovia základných organizácií DO FÉNIX

Každá osoba, ktorá prichádza do priameho alebo nepriameho kontaktu cez citlivé údaje s deťmi, mládežou, zraniteľnými osobami (zamestnanec/zamestnankyňa, predseda/predsedička základnej organizácie DO FÉNIX, člen/členka, dobrovoľník/dobrovoľníčka, brigádnik/brigádnička, konzultant/konzultantka, škooliteľ/škooliteľka a i.), ktorá chce pracovať pre DO FÉNIX, alebo s DO FÉNIX spolupracovať, musí:

- a) podpísať záväzné vyhlásenie, že súhlasí s princípmi a podmienkami **Politiky ochrany** a že sa zaväzuje ich dodržiavať.

Súčasťou osobného pohovoru je okrem štandardných postupov aj:

- oboznámenie záujemcu/záujemkyne s jasným vymedzením pozície a vyplývajúcej zodpovednosti s ohľadom na Politiku ochrany,
- rozhovor o bezpečnosti a ochrane detí, mladých ľudí a zraniteľných dospelých a uistenie sa, že uchádzač plne rozumie týmto princípmi a zaväzuje sa dodržiavať ich,
- súhlas s dodržiavaním princíпов Politiky ochrany je súčasťou pracovnej alebo mandátnej zmluvy.
- Organizácia vyžaduje od všetkých osôb, ktoré prichádzajú do kontaktu s deťmi a mládežou, preukázanie bezúhonnosti v súlade so zákonom č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou v znení neskorších predpisov. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov pre prácu s deťmi a mládežou nie starším ako tri mesiace.
- Osoby v pracovnoprávnom vzťahu sú povinné preukázať bezúhonnosť pred vznikom pracovnoprávneho vzťahu. Dobrovoľníci/dobrovoľníčky preukazujú bezúhonnosť organizácii ako prijímateľovi dobrovoľníckej činnosti alebo vysielajúcej organizácii pred začatím svojej činnosti. V prípade potreby organizácia zabezpečuje vyžiadanie výpisu z registra trestov prostredníctvom príslušných orgánov na základe poskytnutých údajov.
- Každá osoba je povinná bezodkladne oznámiť stratu bezúhonnosti organizácii. Organizácia po overení údajov z výpisu z registra trestov zabezpečí jeho bezodkladnú likvidáciu v súlade s platnými právnymi predpismi o ochrane osobných údajov.
- Zamestnávateľ, prijímateľ dobrovoľníckej činnosti alebo vysielajúca organizácia po overení informácií z výpisu z registra trestov pre prácu s deťmi a mládežou tento výpis bezodkladne zlikviduje.

4.2. Školenia a vzdelávanie

Za účelom úspešnej implementácie **Politiky ochrany** vykonáva DO FÉNIX nasledovné opatrenia:

- a) Zamestnanec/zamestnankyňa, brigádnik/brigádnička, predseda/predsedička základnej

organizácie DO FÉNIX, dobrovoľník/dobrovoľníčka alebo spolupracovník/spolupracovníčka bude informovaný koordinátorom/koordinátorkou politiky ochrany o tejto **Politike ochrany** a všetkých postupoch a procesoch z nej vyplývajúcich počas prvých 3 týždňov od nástupu do práce/dobrovoľníckej činnosti. Ak je osoba zapojená priamo do práce s deťmi, mládežou a zraniteľnými dospelými, bude zároveň zaškolená ohľadom vhodného správania sa počas aktivít, na ktorých sa zúčastňujú deti, mládež a zraniteľní dospelí a prípustného, resp. neprípustného zdieľania informácií o nich. Školenie bude obsahovať aj oboznámenie sa s kontaktmi pomoci a podpory pre deti, mládež, zraniteľných dospelých a ich rodiny.

- b) DO FÉNIX zabezpečí vhodné školenie pre každého zamestnanca/zamestnankyňu, dobrovoľníka/dobrovoľníčku, predsedu/predsedníčku základnej organizácie DO FÉNIX brigádnika/brigádničku alebo spolupracovníka/spolupracovníčku podľa pozície a zodpovednosti, ktorá z danej pozície vyplýva.

4.3. Protokol správania

Každý zamestnanec/zamestnankyňa, člen/ členka, predseda/ predsedníčka základnej organizácie dobrovoľník/dobrovoľníčka, brigádnik/brigádnička, školiteľ/školiteľka alebo konzultant/konzultantka, ktorý príde do priameho kontaktu s deťmi, mládežou a zraniteľnými dospelými počas aktivít DO FÉNIX, obdrží kódex správania.

4.4. Manažment

DO FÉNIX poverí jednu osobu funkciou koordinátora/koordinátorky Politiky ochrany, ktorá bude zodpovedať za:

- informovanie tímu o **Politike ochrany** a implementáciu v rámci organizácie,
- monitorovanie implementácie **Politiky ochrany** a pravidelné informovanie členov /členiek Slovenskej rady Fénixu, predsedov/predsedníčiek základných organizácií DO FÉNIX ako aj pracovného tímu o pokrokoch,
- prípravu materiálov na školenia o **Politike ochrany**,
- zhromažďovanie a správu informácií o zákonných požiadavkách, príkladov dobrej praxe a pod.,
- poskytovanie podpory a pomoci pre predsedov a predsedníčky základných organizácií DO FÉNIX, dobrovoľníkov/dobrovoľníčky, ďalších členov/členky pracovného tímu v rámci problematiky ochrany detí,
- prijímanie správ o porušení **Politiky ochrany**,
- prijatie vhodných opatrení na ochranu dieťaťa/detí, mládeže a zraniteľných dospelých pred ďalšou ujmom počas a po incidente alebo po zistení podozrenia,
- poskytovanie špecifického druhu podpory a pomoci, ktoré potrebujú deti, mládež a zraniteľní dospelí postihnutí incidentom, a informovanie rodiny dieťaťa (alebo zákonného zástupcu) o incidente a poskytnutej pomoci.

Meno a kontaktné údaje zodpovednej osoby budú zverejnené a viditeľne v rámci organizácie DO

FÉNIX na www.do-fenix.sk a v komunikačných kanáloch organizácie.

Predseda/ predsedníčka DO FÉNIX bude zodpovedný/á za:

- vyšetrowanie podozrení z porušenia **Politiky ochrany** zo strany interných zamestnancov/zamestnankýň DO FÉNIX, predkladanie jeho výsledkov Slovenskej rade Fénixu, Kontrolnej komisii Fénixu, menovanému členovi/členke Slovenskej rady Fénixu,
- rozhodnutie, či ukončiť spoluprácu so základnou organizáciou, ktorá porušuje **Politiku ochrany** na základe postupov a ustanovení uvedených v **Politike ochrany**,
- nahlasovanie incidentov trestnej povahy polícii.

Slovenská rada Fénixu:

Všeobecnú zodpovednosť za implementáciu **Politiky ochrany** v DO FÉNIX nesie Slovenská rada Fénixu.

Slovenska rada Fénixu menuje jedného člena/členku spomedzi svojich členov za zodpovednú osobu nad dohľadom dodržiavania **Politiky ochrany** na funkčné obdobie.

Menovaný člen/ členka bude zodpovedný za:

- rozhodnutie o opatrení, ktoré bude prijaté v súvislosti s obvineniami z porušenia **Politiky ochrany** zo strany interných zamestnancov DO FÉNIX, predsedov/predsedníčok základných organizácii DO FÉNIX, dobrovoľníkov/dobrovoľníčok, dospelých členov/členiek DO FÉNIX.
- Slovenská rada Fénixu bude mať celkovú zodpovednosť za dohľad a zabezpečenie implementácie **Politiky ochrany**.

Získať informácie o deťoch, mládeži a zraniteľných dospelých, vrátane právnych prípadov, budú môcť iba určené osoby, ktorých sa to bezprostredne týka. V tejto súvislosti je okrem **Politiky ochrany** dôležité dodržiavať politiku ochrany osobných údajov, vrátane GDPR.

Súčasťou tejto **Politiky ochrany** sú rôzne zoznamy kontroly a procesy, uvedené v kapitolách 6 a 7, v ktorých sú popísané konkrétne kroky stratégie implementácie, ako aj procesy monitorovania, reportovania a hodnotenia. Ochrana detí, mládeže a zraniteľných dospelých sa stáva súčasťou rozvoja všetkých aktivít a projektov DO FÉNIX do 60 pracovných dní od jej schválenia.

5. Kódex správania

DO FÉNIX sa týmto zaväzuje chrániť deti, mládež a zraniteľných dospelých pred zneužívaním a vykorisťovaním. DO FÉNIX urobí všetko preto, aby sa predišlo akémukoľvek zneužívaniu a bude aktívne reagovať na podnety od detí, mládeže a zraniteľných dospelých, ktorí by sa do takej situácie prípadne dostali. DO FÉNIX sa zaväzuje, že bude riešiť každé hlásenie obvinenia (opodstatnené alebo falošné) bez ohľadu na to, kto dané hlásenie bude podávať, o kom hlásenie je, alebo odkiaľ osoba pochádza.

Tento kódex správania obsahuje poučenie o štandardoch etického a vhodného správania sa dospelých k deťom, mladým ľuďom a zraniteľným dospelým, ale i medzi deťmi, mladými ľuďmi a zraniteľnými dospelými navzájom. Prioritou kódexu je najlepší záujem detí, mladých ľudí a zraniteľných dospelých a je potrebné pri jeho výklade a interpretácii použiť zdravý rozum a byť transparentný v konaní.

Cieľom DO FÉNIX je, aby sa všetci – deti, mladí ľudia, zraniteľní dospelí a dospelé - správali k sebe navzájom spôsobom, ktorým budú počas spoločných aktivít všetci chránení a v bezpečí.

Žiadny zúčastnený/zúčastnená by nemal/ nemala:

- zapájať sa do akýchkoľvek foriem sexuálnej aktivity s deťmi, mladými ľuďmi a zraniteľnými dospelými,
- správať sa provokatívne alebo nevhodným správaním dať podnet na obvinenie zo zneužívania,
- dovoliť, aby dospelá osoba spala s dieťaťom, mladou osobou alebo zraniteľným dospelým v jednej izbe alebo v posteli sama (okrem prípadu, že rodič/zákonný zástupca dal na to písomné povolenie),
- deti, mládež a zraniteľných dospelých obliekať, kúpať a inak sa starať o ich osobnú hygienu, ak to dokážu vykonávať samostatne,
- diskriminovať, znevažovať, zahanbovať, ponižovať deti, mládež a zraniteľných dospelých a spôsobovať akúkoľvek formu psychického týrania (napr. vyjadrovať sa spôsobom, ktorý deti, mládež a zraniteľných dospelých uráža a ubližuje im, alebo ukazovať obrázky alebo hovoriť príbehy, ktoré im môžu citovo alebo mentálne ublížiť),
- dieťa, mladú osobu alebo zraniteľného dospelého udrieť alebo mu akýmkoľvek iným spôsobom fyzicky ublížiť,
- správať sa spôsobom, ktorý môže priamo ublížiť dieťaťu, mladej osobe alebo zraniteľnému dospelému, alebo ich vystaviť riziku zneužitia,
- podporovať a obhajovať správanie iných dospelých (zamestnancov/zamestnankyň, brigádnikov/brigádničiek, dobrovoľníkov/dobrovoľníčok a iných), ktorí by porušovali zásady tohto kódexu,
- zostávať s dieťaťom, mladou osobou alebo zraniteľným dospelým sám, aby nevznikol dôvod na falošné obvinenia,
- dovoliť deťom, mládeži a zraniteľným dospelým, aby sa zapájali do hier so sexuálnym podtónom,
- prejavovať pozornosť deťom, mládeži a zraniteľným dospelým spôsobom, ktorý je kultúrne nevhodný alebo inak necitlivý (bozky, objatia, pohladenie, obtieranie, dotyky a iné);
- nevyhľadávať fyzický kontakt s dieťaťom (napríklad držanie sa za ruky), ak podnet neprichádza od dieťaťa resp. dieťa s tým nevyjadriло súhlas,
- navrhovať nevhodný vzťah a podporovať u dieťaťa, mladej osoby a zraniteľného dospelého sympatie a prejavy záujmu o vzťah,
- fotiť, filmovať a žiadať súkromné informácie mimo tých, ktoré sú odsúhlasené a potrebné pre vopred naplánované a odsúhlasené aktivity a projekty,
- nevhodne použiť súkromné informácie o deťoch, mládeži a zraniteľných dospelých

(napríklad na sociálnych sieťach) mimo odsúhlasených a povolených aktivít.

Každý zúčastnený/zúčastnená by mal/mala:

- vedieť, čo je zneužívanie a vykorisťovanie detí, mládeže a zraniteľných dospelých (a poznať zákonné ustanovenia s tým spojené),
- poznať príznaky zneužívania a hlásiť akékoľvek podozrenie koordinátorovi/koordinátorky politiky ochrany,
- poznať, kto je zodpovedná osoba (koordinátor/koordinátorka politiky ochrany),
- poznať procesy hlásenia podozrenia a postupovať podľa daných krokov,
- rešpektovať základné práva ostatných a postupovať spravodlivo, pravdivo, ohľaduplne a správať sa k iným ľuďom s úctou a rešpektom,
- správať sa ku všetkým deťom, mládeži a zraniteľným dospelým rovnako a zapájať ich do aktivít bez rozdielov a diskriminácie,
- aktívne pracovať na tom, aby sa ku každému človeku pristupovalo s rešpektom,
- snažiť sa, aby bol dodržaný vysoký štandard rešpektujúceho prístupu správania sa u seba aj u iných,
- chrániť zdravie, bezpečnosť a blaho seba i iných,
- brať na vedomie riziko vekovo zmiešaných skupín detí bez dozoru, kedy môže dôjsť k ohrozeniu mladších detí staršími,
- brať na vedomie možné šikanovanie sa detí a mládeže navzájom,
- brať na vedomie, ako deti, mládež a zraniteľní dospelí vnímajú ich slová, správanie a vzťahy,
- zabezpečiť spôsob dohliadnutia, aby mladšie, resp. ohrozené deti boli chránené pred zneužitím staršími deťmi alebo dospelými,
- zabezpečiť prostredie, v ktorom sa deti môžu rozvíjať po osobnostnej, fyzickej, psychickej, sociálnej, morálnej a intelektuálnej stránke,
- podporiť deti a mládež, aby sa nebáli vyjadriť svoj názor a ich názor rešpektovať,
- zamedziť a/alebo zabrániť prístupu detí a mládeže k nevhodnému elektronickému obsahu;
- rešpektovať právo na súkromie informácií za každých okolností,
- získať písomný súhlas od dieťaťa, mladého človeka a zraniteľného dospelého a rodiča/zákonného zástupcu pri fotografovaní, filmovaní alebo pri žiadaní o osobné informácie
- V prípade, že sa objaví akékoľvek podozrenie z porušenia Politiky ochrany, je potrebné okamžite informovať koordinátora/ koordinátorku Politiky ochrany. V častiach 6.1 a 6.2 sú popísané kroky, podľa ktorých treba postupovať v prípade porušenia kódexu správania a Politiky ochrany.

6. Implementácia

6.1. Stratégia implementácie: Postupy oznamovania

Všetci zamestnanci/zamestnankyne, dobrovoľníci/dobrovoľníčky, dospelí členovia/členky, brigádnic/brigádnice a ďalší spolupracovníci/spolupracovnice by mali byť schopní/é u

dieťaťa rozpoznat' znaky a prejavy, ktoré naznačujú, že potrebuje pomoc (príloha č. 3).

Rozhodnúť sa, či je potrebné toto pozorovanie nahlásiť, môže byť niekedy veľmi ťažké. Z toho dôvodu uvádzame postupy oznamovania, ktoré pomôžu vhodne reagovať pri zabezpečení ochrany detí, mládeže a zraniteľných dospelých a iných svedkov.

Všetky porušenia **Politiky ochrany** (bez ohľadu na to, či ide o podozrenie z porušenia, údajné porušenie alebo porušenie s výpoveďou svedka) treba okamžite nahlásiť koordinátorovi/koordinátorky Politiky ochrany, použijúc formulár Hlásenie porušenia ochrany bezpečnosti (príloha č. 4), pričom je potrebné na prvé miesto vždy klásť najlepší záujem detí, mládeže a zraniteľných dospelých a ich bezpečnosť.

Všetky záznamy a správy musia byť uložené na zabezpečenom mieste. Prístup k nim má iba koordinátor/koordinátorka Politiky ochrany v DO FÉNIX alebo štatutárny zástupca/zástupkyňa organizácie DO FÉNIX. O všetkých hláseniach by mal byť informovaný aj poverený člen/členka Slovenskej rady Fénixu.

V prípade, že niekto upozorní na porušenie zásad bezpečnosti, treba okamžite reagovať - vhodnou pomôckou je skratka metodiky ACT (z angličtiny: Act/Child-Centered/ Time Counts).

Act – konať: ak je podozrenie, že došlo k porušeniu **Politiky ochrany** alebo kódexu správania, treba okamžite hlásiť podozrenie.

Child - Centered – najlepší záujem dieťaťa (podobne aj najlepší záujem mladej osoby/zraniteľného dospelého): pri rozhodovaní je najdôležitejšie brať ohľad na najlepší záujem detí, mládeže a zraniteľných dospelých.

Time Counts – čas zohráva dôležitú úlohu: je dôležité zvážiť najvhodnejšie a najefektívnejšie riešenie v čo najkratšom čase, ktoré zabezpečí ochranu dieťaťa.

Ďalším krokom pri rozhodovaní je určiť, či ide o internú alebo externú záležitosť.

Ak ide o internú záležitosť – obvinenie sa týka zamestnanca/zamestnankyne, dobrovoľníka/dobrovoľníčky, brigádnika/brigádničky, iného spolupracovníka/spolupracovníčky, je na zváženie, či DO FÉNIX bude informovať aj miestne, národné orgány. V prípade, že nebude, je potrebné postupovať podľa procesov stanovených v Politike ochrany. V prípade, že bude, je potrebné informovať miestne alebo národné orgány a potom postupovať podľa dohodnutých procesov.

Ak ide o externú záležitosť – obvinenie sa týka niekoho mimo DO FÉNIX, je potrebné zvážiť, do akej miery toto porušenie zasahuje do chodu a narúša princípy fungovania DO FÉNIX a podľa toho postupovať ďalej.

DO FÉNIX sa zaväzuje, že bude s informáciami o podozrení alebo obvinení zaobchádzať dôverne a dodržiavať všetky postupy, berúc ohľad na najlepší záujem dieťaťa, mladej osoby a

zraniteľného dospelého bez ohľadu na to, kto hlásenie bude podávať, o kom hlásenie je alebo odkiaľ osoba pochádza.

DO FÉNIX sa zaväzuje, že urobí všetko pre to, aby zabránila ďalšiemu ublíženiu dieťaťu/deťom, mládeže a zraniteľným dospelým počas alebo po udalosti, ktorých sa hlásenie týka. DO FÉNIX zároveň po zvážení dopadu udalosti na dieťa, mladú osobu a zraniteľného dospelého pomôže vyhľadať odbornú pomoc, napríklad aj v prípade potreby medicínskeho posúdenia zdravotného stavu. Dôležité kontakty na políciu, záchrannú službu, sociálnu kuratelú, sociálnych pracovníkov, linky dôvery a iné organizácie alebo osoby, ktoré môžu poskytnúť pomoc, budú zverejnené a k dispozícii (príloha č. 6).

DO FÉNIX sa zároveň zaväzuje, že bude okamžite kontaktovať rodinných príslušníkov alebo zákonných zástupcov a informovať o udalosti a o poskytnutej pomoci. Následne bude vyhotovené Hlásenie porušenia ochrany bezpečnosti (príloha č. 4). Počas celého procesu sa DO FÉNIX zaväzuje, že bude na prvé miesto klásť dôraz na najlepší záujem dieťaťa.

V prípade, že sa deti, mládež a zraniteľní dospelí priamo zúčastňujú aktivity alebo stretnutia, budú na začiatku oboznámení s hlavnými bodmi **Politiky ochrany**, kódexom správania, budú informovaní o tom, kto je koordinátor/koordinátorka Politiky ochrany a o postupoch pri ohlasovaní podozrenia alebo obvinenia. Všetky informácie budú deťom, mládeži a zraniteľným dospelým sprostredkované priateľským a zrozumiteľným spôsobom.

6.2. Stratégia implementácie: Interné postupy zabezpečenia ochrany

DO FÉNIX okamžite zbaví funkcie každého zamestnanca/zamestnankyňu, dobrovoľníka/dobrovoľníčky, brigádnika/brigádničky, člena/členky Slovenskej rady Fénixu, konzultanta/konzultantky, školiteľa/školiteľky a iného spolupracovníka/spolupracovníčky, ktorý/á je obvinený z porušenia **Politiky ochrany**, až kým nebudú známe výsledky vyšetrovania. DO FÉNIX si vyhradzuje právo prijať akékoľvek disciplinárne opatrenia v prípade dokázania viny a konať podľa daných opatrení, vrátane podania hlásenia na políciu v zmysle platnej legislatívy.

Vyšetrovanie má byť uzavreté predsedom/predsedičkou DO FÉNIX a odovzdané menovanému členovi/členke Slovenskej rady Fénixu, ktorý rozhodne a navrhne vhodné riešenie. Rozhodnutie o akýkoľvek záveroch vyšetrovania bude odovzdané obvinenej osobe v písomnej forme. Trestné činy budú ďalej postúpené polícii v zmysle platnej legislatívy.

7. Usmernenia v komunikácii a v komunikácii s médiami

Táto časť **Politiky ochrany** obsahuje usmernenia pre zamestnancov/zamestnankyne DO FÉNIX v komunikácii s verejnosťou alebo médiami o práci organizácie a jej základných organizácií. Obsahuje základné princípy ochrany bezpečnosti detí, mládeže a zraniteľných dospelých v každej situácii, ako aj iné špecifické usmernenia, ktoré musia dodržiavať zamestnanci/zamestnankyne organizácie, dobrovoľníci/dobrovoľníčky, dospelí členovia/členky,

ale aj fotografi, filmári, novinári atď., ktorí sa zúčastnia akcií organizovaných DO FÉNIX, ktorých súčasťou sú deti, mládež a zraniteľní dospelí. Usmernenia zahrnuté v tejto **Politike ochrany** sú použiteľné a relevantné vo všetkých formách komunikácie, sociálne siete nevynímajúc.

Kvôli bezpečnosti detí, mládeže a zraniteľných dospelých je za každých okolností nevyhnutné získať informovaný súhlas podpísaný rodičom alebo zákonným zástupcom, v ktorom súhlasia s použitím fotografií a výpovedí detí, mládeže a zraniteľných dospelých v médiách alebo publikáciách (príloha č. 5).

7.1. Princípy

DO FÉNIX sa zaväzuje, že bez ohľadu na formu komunikácie bude rešpektovať práva a dôstojnosť každého dieťaťa, mladej osoby a zraniteľného dospelého za každých okolností, berúc do úvahy jeho najlepší záujem. DO FÉNIX nebude používať ponižujúce alebo diskriminujúce vyjadrenia.

V tejto časti sa nachádzajú usmernenia ohľadom použitia fotografií, filmov alebo príbehov detí, mládeže a zraniteľných dospelých za účelom komunikácie s verejnosťou a médiami, pričom dôvodom usmernení je chrániť deti, mládež a zraniteľných dospelých a súkromné informácie o nich. V niektorých prípadoch sa obeťami zneužívania stali práve deti, mládež a zraniteľní dospelí, o ktorých sa písalo v médiách alebo propagačných materiáloch.

DO FÉNIX sa zaväzuje dodržiavať nasledovné princípy v komunikácii:

Princíp dôstojnosti: dôstojnosť detí, mládeže a zraniteľných dospelých musí byť zachovaná za každých okolností. Vyjadrenia ich nesmú degradovať, diskriminovať alebo zahanbovať. Deti, mládež a zraniteľní dospelí majú byť vhodne oblečení počas fotografovania a nemajú sa objavovať na fotografiách v pózach, ktoré by mohli byť vnímané ako sexuálne provokatívne.

Princíp správnosti: informácie o deťoch, mládeži a zraniteľných dospelých nemôžu byť zmanipulované a skreslené, napríklad z dôvodu vyvolania senzácie. Príbehy a fotografie by mali vyvážené hovoriť o ich živote a o okolnostiach, ktorým čelia ako aj o zmenách a pokroku detí, mládeže a zraniteľných dospelých. V komunikácii sa treba vyhýbať zovšeobecňovaniu, ktoré neodzrkadľuje danú situáciu. Nemali by byť používané fotografie, ktoré neznázorňujú priamo daný príbeh alebo udalosť a sú vytrhnuté z kontextu.

Princíp zachovania súkromia: DO FÉNIX sa zaväzuje, že nebude používať žiadne informácie o deťoch, mládeži a zraniteľných dospelých, ktorých zverejnenie by mohlo viesť k vystaveniu ich riziku alebo odhaleniu súkromia a identity.

DO FÉNIX sa zároveň zaväzuje, že:

- a) bude vždy používať iba prvé meno účastníkov/účastníčiek, dohliadať, aby nebola

zverejnená ich adresa bydliska, názov a adresa školy, ktorú navštevuje alebo iné informácie ohľadom bydliska, ak nebolo dohodnuté inak s rodičom/zákonným zástupcom a dieťaťom. V prípade, že je nevyhnutné chrániť bezpečnosť dieťaťa, bude použité zmenené meno.

- b) bude bezpečne uchovávať všetky získané informácie a fotografie účastníkov (vrátane tých uchovaných v počítači). Prístup k informáciám budú mať iba tie osoby, ktoré sú priamo zapojené do daného programu, projektu alebo aktivity.
- c) bude prezentovať vo svojich publikáciách a videách široké spektrum detí, mládeže a zraniteľných dospelých: chlapcov/mužov, dievčatá/ženy, v rôznom vekovom rozpätí, rôznych národností, etnických skupín a schopností.

Hlásenie sťažností: Sťažnosti akéhokoľvek charakteru ohľadom nevhodného obsahu znázorneného na fotografiách treba hlásiť podľa postupov stanovených v časti 6.

7.2. Informovaný súhlas

Je nevyhnutné vyžiadať si podpísaný informovaný súhlas, prv ako deti, mládež a zraniteľných dospelých fotíme alebo nahrávame videá o ich živote a neskôr plánujeme použiť v publikáciách alebo iných prezentačných materiáloch. Znamená to, že deti, mládež a zraniteľní dospelí sú informovaní o tom, ako a kde budú fotografie alebo informácie spracované a publikované. Taktiež sú informovaní o tom, že s tým nemusia súhlasiť a že informácie o ich bydlisku alebo iné súkromné údaje budú zmenené alebo zamlčané. Na zverejnenie prvého mena je taktiež potrebný priamo ich súhlas alebo jeho rodiča/ zákonného zástupcu.

Tento súhlas je platný iba s podpísaným a vyplneným informovaným súhlasom, ktorý podpíše dieťa, mladá osoba alebo zraniteľný dospelý/dospelá a rodič/zákonný zástupca. V prípade, že to nie je možné, súhlas podpíše predstaviteľ organizácie, ktorá dieťa zastupuje. Je dobre, keď o súhlas požiada základná organizácia DO FÉNIX, ktorá s deťmi, mládežou a zraniteľnými dospelými priamo pracuje, lebo v tom prípade sa dieťa, mládež, zraniteľný dospelý alebo rodič/zákonný zástupca cítia slobodnejší v prípade odmietnutia.

Informovaný súhlas a iné formuláre bude DO FÉNIX archivovať na bezpečnom mieste po dobu 10 rokov. Napriek získaniu písomného súhlasu, je potrebné znova, priamo počas aktivity, overiť súhlas detí, mládeže a zraniteľných dospelých súhlas s účasťou na fotografovaní/natáčaní atď..

Formulár pre udelenie informovaného súhlasu, ktorý je uvedený v prílohe, je možné nahradiť formulárom GDPR, pokiaľ obsahuje totožné oblasti.

7.3. Vedenie rozhovoru

Vedenie rozhovoru po nahlásení sťažností s deťmi, mládežou a zraniteľnými dospelými si vyžaduje ovládanie určitých zručností a dodržiavanie základných princípov, aby pri rozhovore

boli rešpektované ich práva a zachovaná ich dôstojnosť.

Informovaný súhlas s vedením rozhovoru: okrem základných informácií a súhlasu by mal obsahovať aj prehľad tém, o ktorých sa bude hovoriť a uistenie, že účastník/účastníčka môže kedykoľvek odmietnuť pokračovať v rozhovore. Osoba, ktorá rozhovor robí, by sa mala hneď na začiatku rozhovoru uistiť, či účastník/účastníčka rozumie podmienkam rozhovoru a svojim právam.

Zabezpečenie podpory: počas rozhovoru by mala byť prítomná osoba, ktorú dieťa, mladá osoba a zraniteľný dospelý dobre pozná. Ak je to možné, účastník/účastníčka by si sám mal určiť osobu, ktorá sa rozhovoru zúčastní.

Rešpektovanie práva povedať NIE: je potrebné uistiť dieťa, mladú osobu a zraniteľného dospelého, že nemusí odpovedať na otázky, ak sa cíti nepríjemne a kedykoľvek môže svoj súhlas odvolať.

Pohlavie: je dôležité uvedomiť si, že dievčatá a chlapci majú iné potreby a zvážiť, či rozhovor bude robiť muž alebo žena. Zároveň je dôležité zvážiť témy rozhovoru z pohľadu pohlavia.

Rešpektovanie práva na informácie: ak je potrebné rozhovor zapisovať alebo nahrávať, treba o tom informovať dieťa, mladú osobu a zraniteľného dospelého vopred a požiadať ho o súhlas.

7.4. Návšteva fotografov, filmových štábov, novinárov a iných

Pri návšteve fotografov, filmových štábov, novinárov alebo iných počas programov, projektov a aktivít DO FÉNIX je potrebné prihliadať na nasledovné:

- a) Novinári, fotografi/filmový štáb musia byť oboznámení s **Politikou ochrany** skôr, ako sa stretnú s deťmi, mládežou a zraniteľnými dospelými, ktorých budú fotografovať, nahrávať alebo sa s nimi rozprávať. Zároveň podpíšu záväzné vyhlásenie dodržiavať podmienky a princípy stanovené v tejto **Politike ochrany**.
- b) Je potrebné zabezpečiť, aby deti, mládež a zraniteľní dospelí nezostali s novinármi, fotografmi a i. sami bez dozoru. Zodpovedný zamestnanec/zamestnankyňa DO FÉNIX alebo poverená osoba na základnej organizácii DO FÉNIX má byť prítomný počas celej doby.
- c) Deti, mládež, zraniteľní dospelí a rodičia/zákonní zástupcovia budú informovaní o spôsobe zverejnenia fotografií, filmu alebo vyjadrení a DO FÉNIX získa ich súhlas s použitím získaného materiálu.
- d) Je dôležité, aby kópie fotografií, filmov alebo vyjadrení boli zaslané organizáciám a inštitúciám, s ktorými DO FÉNIX spolupracuje, a preposlané deťom, mládeži a zraniteľným dospelým.

- e) Z dôvodu ochrany bezpečnosti účastníkov/účastníčok musí novinár alebo fotograf oboznámiť DO FÉNIX, ako bude získaný materiál použitý. DO FÉNIX si vyhradzuje právo nepovolit' zverejnenie materiálov v prípade, že ide o porušenie niektorých princípov a podmienok **Politiky ochrany**.
- f) Ak budú materiály využívané aj inými organizáciami, je potrebné pod fotografiou uviesť: Detskú organizáciu FÉNIX, o. z. /meno fotografa © a nadpis fotografie.

8. Zodpovednosť: Monitorovanie a hodnotenie **Politiky ochrany**

Cieľom monitorovania a hodnotenia **Politiky ochrany** je poučiť sa zo skúseností a poskytnúť informácie osobám, ktoré budú prehodnocovať **Politiku ochrany** a riešiť prípadné zmeny.

DO FÉNIX bude pravidelne monitorovať implementáciu **Politiky ochrany** a jej procesov. Zároveň bude zaznamenávať progres, dodržiavanie a prípadné poučenia z praxe, o ktorých bude koordinátor/koordinátorka **Politiky ochrany** informovať Slovenskú radu Fénixu raz ročne. Monitorovanie a hodnotenie bude zabezpečené pravidelnou kontrolou, či sú všetky princípy dodržiavané a bezpečnosť detí a mládeže zaručená. Kontrola bude vykonaná formou prieskumu medzi zamestnancami/zamestnankyňami, dobrovoľníkmi/dobrovoľníčkami, predsedami/predsedníčkami základných organizácií DO FÉNIX, brigádnikmi/brigádníčkami a ďalšími spolupracovníkmi/ spolupracovníčkami, v ktorom sa budú môcť vyjadriť, či sú všetky štandardy stanovené v **Politike ochrany** dodržiavané efektívne a či je na ich zlepšenie potrebné niečo zmeniť.

Okrem všeobecného monitorovania a hodnotenia je potrebné urobiť i reaktívne hodnotenie, pre prípad, že dôjde k porušeniu **Politiky ochrany** a na základe tohto hodnotenia DO FÉNIX zváži prípadné zmeny samotnej **Politiky ochrany** alebo v spôsobe oznamovania a hlásenia jej porušenia.

Hodnotenie **Politiky ochrany** bude predložené koordinátorom/koordinátorkou vždy k termínu Valného zhromaždenia. Výsledky prezentuje predseda/predsedníčka DO FÉNIX Slovenskej rade Fénixu.

Dokument **Politika ochrany detí, mládeže a zraniteľných dospelých v Detskej organizácii FÉNIX, o. z.** bol schválený Slovenskou radou Fénixu 29. marca 2026 v Bratislave a týmto dňom nadobúda účinnosť.